

Vergaderjaar 1991-1992

22 344

Wijziging van de Reconstructiewet Midden-Delfland

Nr. 4

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 29 januari 1992

De vaste Commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening¹, met voorbereidend onderzoek van bovengenoemd wetsvoorstel belast, heeft de eer van haar voorlopige bevindingen als volgt verslag te doen.

Algemeen

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel gaf nog aanleiding tot enkele vragen. In de memorie van toelichting wordt ter compensatie van het gebied ten behoeve van het transportcentrum gedacht aan de Groeneveldse Polder. De Groeneveldse Polder zou aan de bufferzone toegevoegd kunnen worden en via de planologische lijn veiliggesteld kunnen worden zonder aan het Reconstructiegebied toegevoegd te worden. De aan het woord zijnde leden vernamen gaarne welke maatregelen in de Groeneveldse Polder naar alle waarschijnlijkheid genomen zouden zijn c.q. genomen zouden worden indien de polder wel aan het Reconstructiegebied zou zijn c.q. zou worden toegevoegd. Deze leden vroegen derhalve om inzicht in de maatregelen die deze polder misloopt indien hij niet aan het reconstructiegebied wordt toegevoegd. De leden van de CDA-fractie vroegen of er nog meer bedreigingen van het reconstructiegebied te voorzien zijn op het terrein van huisvesting of bedrijventerrein, welke zouden kunnen voortvloeien uit convenanten welke gesloten zijn tussen de provincie en gemeente(n).

De leden behorende tot de fractie van de PvdA hadden er behoefte aan over het wetsvoorstel enkele vragen van meer principiële aard te stellen. Is in het onderhavige wetsvoorstel inderdaad slechts sprake van het onttrekken van een deel van een wettelijk geregeld bufferzone zonder dat er sprake is van enigerlei compensatie? Zij hadden begrepen dat het provinciaal bestuur een compensatie dacht te hebben gevonden in toevoeging van de Groeneveldse polder tot het reconstructiegebied, maar konden niet goed begrijpen waarom dit door de minister is afgewezen, anders dan dat dit een schijn-compensatie zou zijn omdat

¹ Samenstelling:

Leden: Castricum (PvdA), voorzitter, Spieker (PvdA), Lauxtermann (VVD), Van Noord (CDA), Van Vlijmen (CDA), De Pree (PvdA), Schutte (GPV), Wolters (CDA), Lankhorst (Groen Links), ondervoorzitter, Schartman (CDA), Tommel (D66), Te Veldhuis (VVD), Van Rey (VVD), Tegelaar-Boonacker (CDA), Swildens-Rozendaal (PvdA), Van de Camp (CDA), Koetje (CDA), Versnel-Schmitz (D66), Ruigrok-Verreijt (PvdA), Van Gijzel (PvdA), M. D. T. M. de Jong (CDA), M. M. van der Burg (PvdA) en A. de Jong (PvdA).
Plv. leden: R. van Middelkoop (PvdA), J. H. van den Berg (PvdA), Jorritsma-Lebbink (VVD), Boers-Wijnberg (CDA), Paulis (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA), J. T. van den Berg (SGP), De Graaf (CDA), Rosenmøller (Groen Links), Tuinstra (CDA), Ter Veer (D66), Van Erp (VVD), De Korte (VVD), De Kok (CDA), Verspaget (PvdA), Esselink (CDA), Reitsma (CDA), Wolffensperger (D66), Netelenbos (PvdA), Leerling (RPF), Van der Ploeg-Posthumus (CDA), Kersten (PvdA) en Van der Vaart (PvdA).

deze polder reeds voldoende planologische bescherming geniet. Is het echter juist dat de provincie op het initiatief van de Stichting Transportcentrum Westland is ingegaan met het uitdrukkelijke voornemen het verlies van gebied in het reconstructiegebied te compenseren? De argumentatie bij het niet toevoegen van de Groeneveldse polder bracht de leden van de PvdA-fractie ertoe te vragen welke waarde de aparte wet voor Midden Delfland uit een oogpunt van ruimtelijke inrichting nog vertegenwoordigt. Wat zou er, in andere woorden, anders zijn gelopen, indien zou zijn afgezien van een speciale wet voor dit gebied? Voorts vroegen de leden van de PvdA-fractie of niet met ongeveer dezelfde argumentatie als bij het huidige wetsvoorstel andere aanpassingen van het reconstructiegebied tot de mogelijkheden behoren? Als voorbeeld (waar zij overigens niet gelukkig mee zeiden te zijn) noemden zij een bouwlocatie tussen Delft en Schiedam, gelegen rond de spoorlijn teneinde bijvoorbeeld een duurdere, buiten het reconstructiegebied gelegen en slechter met hoogwaardig openbaar vervoer bereikbare bouwlocatie (laten we zeggen de kustlocatie of Zoetermeer-Oost), te kunnen vermijden. De leden van de PvdA-fractie vroegen welke kwaliteit en kwantiteit de Stichting Transportcentrum Westland vertegenwoordigt? Is het initiatief enkel bedoeld om de distributie van producten uit het Westland te verbeteren of is er sprake van een ruimer doel? Is er zicht op of met realisatie van een distributiecentrum op andere plaatsen ruimte vrij komt? Wat zou daarmee gebeuren? Kan de grote haast achter het initiatief nader worden gemotiveerd? Wat zijn de gevolgen wanneer geen instemming kan worden verkregen met het onttrekken van de Oude Campspolder Zuid aan het reconstructiegebied teneinde aldaar een distributiecentrum te vestigen? Waarom heeft de stichting een voorkeur voor de Oude Campspolder Noord, waar immers reeds verspreide glasontwikkelingen (acceptabel binnen het kader van de wet) aanwezig zijn? Waarom kon daar niet op worden ingegaan? De leden van de PvdA-fractie lazen in de memorie van toelichting drie criteria bij de beoordeling van mogelijke locaties: ontsluiting naar het Westland, de ligging ten opzichte van de Rotterdamse haven en de mate van inbreuk op het reconstructiegebied. Het verbaasde deze leden dat de voorgestelde lokatie dan de beste zou zijn. De lokatie ligt immers aan de rand van het Westland, zelfs niet naast een veilingcomplex. Zij heeft geen enkele relatie met het havengebied en is uitsluitend over de weg bereikbaar. Tenslotte vergt zij een inkrimping van het reconstructiegebied. Deze leden konden zich niet aan de indruk onttrekken dat de prijs en de realisatiesnelheid meer van doorslaggevende betekenis zijn, juist omdat de lokatie een beschermde status heeft binnen het reconstructiegebied. Is deze indruk juist? Zij vroegen voorts, als gevolg hiervan, hoe hard de veel minder procedureel vastgestelde begrenzing van het Groene Hart in de Vierde nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (Vinex) in de naaste toekomst zal zijn. De leden hier aan het woord zeiden te kunnen begrijpen dat de ambtsvoorgangers van de huidige bewindspersonen, met de Vierde Nota in de hand, een spoedige realisering van het transportcentrum onderschreven. Inmiddels is het ruimtelijk beleid getuige de Vinex duidelijk gewijzigd. Daarom wilden zij weten of nu de enkele voorkeur voor snelle realisatie van een slechts over de weg bereikbare lokatie niet moet worden ingewisseld voor een meer op de toekomst gerichte lokatie die ook aan de spoorlijn is gelegen. Meer concreet wilden zij weten of thans met de realisatie van een distributiecentrum in de Oranjepolder, aan de spoorlijn en buiten het reconstructiegebied, niet veel meer voor de hand zou liggen, zeker nu de gemeente Rotterdam binnen het kader van het toekomstige infrastructurele beleid ook een havenbekken in deze Oranjepolder (de Oranjehaven) wil aanleggen waardoor alledrie bovengenoemde aan een lokatie te stellen criteria zouden kunnen worden gehonoreerd?

De leden van de fractie van D66 hadden met enige zorg kennis genomen van het wetsvoorstel tot Wijziging van de Reconstructiewet Midden-Delfland. Het voorliggende wetsvoorstel lijkt inhoud te geven aan het vaak gehoorde verwijt aan de overheid «dat indien het er werkelijk op aan komt, het milieubelang toch altijd het onderspit delft bij het economisch belang». Net als de leden van de reconstructiecommissie zeiden de leden van de fractie van D66 beducht te zijn voor de precedentwerking van de vestiging van het transportcentrum in de Oude Campspolder Zuid. Nu het slot van de deur is, zullen vele anderen zich aangemoedigd voelen een poging te doen zich in dit gebied te vestigen. De leden van de D66-fractie wensten in dit verband tevens te wijzen op de aanleg van Rijksweg 19 die zij ook beschouwden als een grove aantasting van het open karakter van dit gebied. En zo zijn er naar het oordeel van deze leden nog tal van ontwikkelingen die in potentie een bedreiging vormen voor dit gebied. De betreffende leden wilden dan ook benadrukken hoezeer zij hechten aan het belang van de Reconstructiewet Midden-Delfland en de rol die de reconstructiecommissie speelt bij het tegenhouden van ongewenste ontwikkelingen. Gelet op de verstedelijkingsdruk vanuit de randstad en de uitbreidingsbehoefte van de glastuinbouw in het Westland zullen keer op keer aanspraken gedaan worden op het open gebied Midden-Delfland. Is de minister met hen van mening, zo vroegen de leden van de fractie van D66, dat de Reconstructiewet en de reconstructiecommissie een essentiële rol zal moeten houden bij het weerstaan van ontwikkelingen die het open karakter van dit gebied bedreigen? Wat betreft de lokatie van het transportcentrum waren de leden van de D66-fractie vooralsnog niet overtuigd van de grote voordelen van de Oude Campspolder tegenover die van een lokatie van het transportcentrum in de Oranjepolder. Zij vroegen de minister hier uitvoerig op in te gaan en hierbij ook te betrekken de eventuele (on)mogelijkheden van beide lokaties met betrekking tot transport per rail. In de memorie van toelichting wordt gesproken van het toevoegen van de Groeneveldse polder aan de bufferzone. In het bijgevoegde kaartje is deze polder overigens pas na enig speurwerk te ontdekken. Niet wordt aangegeven op grond waarvan beweerd kan worden dat een verkleining van de bufferzone hiermee wordt gecompenseerd. Wellicht dat dit formeel zo mag zijn, maar feitelijk zal toch sprake zijn van een verkleining van de open ruimte? De Groeneveldse polder functioneert welliswaar niet formeel maar feitelijk al als onderdeel van het open gebied. Aan dat open gebied wordt dus niets toegevoegd door het gebied nu formeel als bufferzone aan te merken. Er gaat echter wel een stuk van het open gebied verloren door in het nu nog open gebied van de Oude Campspolder een transportcentrum te bouwen. Per saldo is dus sprake van aantasting van het open gebied. De leden van de fractie van D66 vonden het in dit licht een onjuiste wijze van redeneren om vervolgens te spreken van compensatie. Bovendien wordt de Groeneveldse polder niet toegevoegd aan het reconstructiegebied zodat een wettelijke bescherming, gelijk aan die van de rest van Midden-Delfland, voor dit gebied hiermee ontbreekt. Volgens de Rijksplanologische Commissie (RPC) zou een dergelijke toevoeging tot gevolg hebben dat de uitvoering van de reconstructie aanzienlijk wordt vertraagd. De leden van de fractie van D66 vroegen om nader inzicht in de oorzaken van zo'n vertraging. Indien deze vertraging daadwerkelijk onvermijdelijk is, zou dan niet voor een constructie gekozen kunnen worden waarbij bestemmingswijzigingen van dit gebied ook ter beoordeling aan de reconstructiecommissie worden voorgelegd, zonder dat de Groeneveldse polder via een wetswijziging aan het reconstructiegebied wordt toegevoegd? Ter afsluiting van hun bijdrage vroegen de leden van de fractie van D66 hoe na de Vinex-discussie over de lokatie Wateringen, wordt omgegaan met

de mogelijke aanspraken die tuinders uit Wateringen zullen maken op grond in het reconstructiegebied ter compensatie van de tuinbouwgrond die verloren zal gaan aan de woningbouw.

De leden van de fractie van Groen Links hadden met gemengde gevoelens kennis genomen van voorliggend wetsvoorstel. Enerzijds is het terecht dat over dit onderwerp een wetsvoorstel wordt ingediend, omdat de voorstellen om te komen tot een transportcentrum in deze regio wetswijziging behoeft, anderzijds waren zij van de argumenten voor de aanleg van een regionaal transportcentrum nog niet overtuigd. De leden van de fractie van Groen Links vroegen of het tegemoet komen aan de ruimteclaim ten behoeve van een regionaal transportcentrum binnen het reconstructiegebied te verenigen is met de doelstelling van de Reconstructiewet, namelijk het conserveren en recreatief herinrichten van het weidelandschap en het opwerpen van een dam tegen de ruimtebehoefte voor woningbouw? Deze leden waren van mening dat er op het onderhavige gebied sterke druk wordt uitgeoefend door de claims erop, zoals die eerder zijn ingebracht door het Westland en de gemeenten Rotterdam en Delft ten behoeve van woningbouw, transport, (glas)tuinbouw, en andere functies. In hoeverre zal onderhavig voorstel consequenties hebben voor de ruimtebehoefte van de andere functies? Wat zijn de overwegingen geweest om niet te kiezen voor een lokatie die een betere relatie heeft met de transportfunctie van de Rotterdamse haven, zo wilden deze leden weten? Met name voor dat deel van het transportcentrum dat is gericht op de doorvoer van buitenlands fruit leek het deze leden logischer deze functie te koppelen aan de overslagfuncties aldaar. Om hoeveel capaciteit en ruimtebeslag gaat het eigenlijk in totaal? Om hoeveel capaciteit voor de doorvoer van buitenlands fruit, en is daar in de Rotterdamse haven geen plaats? De leden van de fractie van Groen Links vroegen waarom de overweging om de Oude Campspolder Zuid op te nemen in het Reconstructiegebied, nu niet meer geldt? Welke wijzigingen hebben zich in het gebied voorgedaan waardoor het niet meer nodig is het uitzicht vanaf de Maasdijk in de richting van de Oudecampspolder open te houden? Deze leden vroegen voorts waarom in de memorie van toelichting wordt gesteld dat het niet nodig is de door Provinciale Staten voorgestelde compensatie in de Groeneveldse Polder in het Reconstructiegebied op te nemen. Welke zou de vertraging zijn bij invoeging van dit gebied in het Reconstructiegebied? Overigens wilden deze leden daarbij wel weten wat de nadelige gevolgen zouden zijn van deze eventuele vertraging.

Het lid van de RPF-fractie had met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel. Hij had begrepen dat de wijziging samenhangt met de vestiging van een regionaal transportcentrum voor de glastuinbouw in het Westland op de lokatie Oude Campspolder Zuid. Het wetsvoorstel strekte er naar zijn mening toe deze lokatie buiten de begrenzing van het reconstructiegebied te brengen. Het lid vroeg een uitgebreidere onderbouwing van de keuze van de lokatie Oude Campspolder Zuid. Naar welke vijftien vestigingen heeft de stichting Transportcentrum Westland onderzoek verricht?

Volgens de regering zou de vestiging van het transportcentrum van wezenlijk belang zijn voor de ontwikkeling van de glastuinbouw in het Westland. Wat wordt precies met de term «ontwikkeling» bedoeld? Betekent dit dat op termijn naar uitbreiding van de glastuinbouw in Midden-Delfland wordt gestreefd? Het lid van de RPF-fractie informeerde in hoeverre de ontwikkeling van de glastuinbouw wordt belemmerd door de keuze van de blauwe koers voor Midden-Delfland zoals verwoord is de Vinex. Strijdt de uitbreiding van de glastuinbouw met de voorgenomen projecten inzake de Randstadgroenstructuur in dit gebied? Ook vroeg hij

naar de financiële kosten die met de bouw van het regionaal transportcentrum zijn gemoeid.

2. Standpunt reconstructiecommissie en gemeente Maasland

De leden van de PvdA-fractie hadden niet geheel begrepen hoe de opstelling van de reconstructiecommissie moest worden geduid. Uit de toelichting rees het vermoeden dat deze commissie niet wilde instemmen met bestemmingswijziging binnen het kader van de eigen verantwoordelijkheid en dat zij daarom de wetgever verzocht dit probleem op te lossen door haar deze verantwoordelijkheid te ontnemen. In hoeverre is dit vermoeden juist?

Over de constatering in de memorie van toelichting dat met het onderhavige wetsvoorstel de aanvankelijke bezwaren van de reconstructiecommissie worden weggelaten hadden de leden van de fractie van D66 zich verbaasd. Deze constatering kan toch niet betrekking hebben op de inhoudelijke bezwaren tegen de vestiging van het transportcentrum in de Oude Campspolder maar slechts op de procedurele bezwaren? De leden hier aan het woord hadden vernomen dat er in relatie tot de voorgenomen vestiging van het transportcentrum in de Oude Campspolder een convenant is gesloten tussen de gemeente Maasland, de provincie Zuid-Holland en de betrokken transportondernemingen. Zij vroegen of de minister in zijn antwoord de gemaakte afspraken in hoofdlijnen wil weergeven? Tevens vroegen zij of de gemaakte afspraken, bijvoorbeeld op het gebied van toekenning van woningcontingenten aan de gemeente Maasland, ruimtelijke consequenties zullen hebben ten aanzien van het reconstructiegebied?

3. Standpunt van de regering

De leden behorende tot de PvdA-fractie wilden nadere uitleg van de passage dat het vanzelf spreekt «dat alleen in uitzonderlijke zwaarwegende gevallen sprake zal kunnen zijn van het geven van een bestemming aan gronden gelegen binnen het reconstructiegebied die niet aansluit bij de doeleinden van de Reconstructiewet». Kan de regering preciezer formuleren dan nu, nu slechts wordt gewezen op de evenwichtige afweging in streekplanverband, waaruit zou voortvloeien dat de onderhavige lokatie verreweg de beste is, dat hier sprake is van een uitzonderlijk zwaarwegend geval?

Het lid van de RPF-fractie miste een nadere uitwerking van de zinsnede dat een verkleining van het reconstructiegebied afbreuk doet aan de in de wet voor dit gebied gestelde prioriteiten. Kan deze zinsnede worden toegelicht?

4. Inhoud van het wetsvoorstel

In de onderhavige wet wordt tevens voorgesteld om het bedrijventerrein «Coldenhove» buiten het Reconstructiegebied Midden-Delfland te brengen. De leden van de CDA-fractie vroegen of dit bedrijventerrein reeds in 1977 als zodanig aanwezig was en derhalve onterecht in het Reconstructiegebied is opgenomen, of is dit bedrijventerrein nadien ontstaan? Indien dat laatste het geval is, is, zo vroegen deze leden, een dergelijke ontwikkeling dan wel passend binnen het Reconstructiegebied zonder dat een eerdere wetswijziging, dan de onderhavige, aanhangig is gemaakt?

De leden van de PvdA-fractie vroegen eveneens enige nadere informatie over het bedrijventerrein Coldenhove. Paste de bestemming bedrijventerrein hiervan reeds binnen het kader van het reconstructiegebied? Zo dit het geval is, waarom is dit bedrijventerrein dan opgenomen in het reconstructiegebied? Zo dit niet het geval is, hoe kan deze bestemmingsontwikkeling zich dan voordoen buiten de bedoeling van de Reconstructiewet?

Artikelen

Artikel 1

In de memorie van telichting wordt melding gemaakt van het feit dat het Koninklijk Besluit d.d. 25 januari 1982 (Stcr. 32) waarin het gebied nader is vastgesteld, aanpassing behoeft. De leden van de CDA-fractie waren van mening dat deze aanpassing van de nadere vaststelling in de wet geregeld dient te worden, analoog aan artikel 1 van de Reconstructiewet Midden-Delfland. Artikel 1 ware derhalve in hun ogen aan te vullen met: «Het gewijzigde gebied Midden-Delfland zal door ons nader zal door ons nader worden vastgesteld.»

De voorzitter van de Commissie,
Castricum

De griffier van de Commissie,
Hordijk